

Já, Mattoni

**Příběh muže, který se stal legendou.
O něm, jeho rodině i obrazu tehdejší společnosti
bude nový výpravný seriál Já, Mattoni v režii Marka Najbrta.
Na obrazovkách ČT1 od 2. září, každý pátek od 20:00 hodin.**

Polovina devatenáctého století je obdobím revolucí. V rakouském císařství bylo zrušeno poddanství, Darwin dokončil knihu O původu druhů a v Plzni vynalezli plzeňské pivo. Česko se pomalu vyvíjí v průmyslově nejvyspělejší část monarchie. A vedle cukrovarnictví či železáren se v jeho západním křídle, v Karlovarském kraji, začíná rozvíjet další, méně nápadné podnikání. Jeho strůjcem se stává Heinrich Mattoni, zdatný byznysmen, který je ochotný dosahovat svých cílů i za cenu fatálních selhání v osobním životě.

„Na začátku byl skvěle napsaný příběh zasazený do doby, která si dokázala uchovat svou romantiku a krásu. Příběh, který více než o přesných detailech života historické postavy, vypráví o obecně lidských zkušenostech, které v různých variantách prožívá každý z nás. Příběh obdařený velkou dramatickou silou, který dokáže vyvolat dojetí bez sentimentu. Kdo by odolal?“ říká o námětu kreativní producent **Jan Lekeš**, v jehož tvůrčí produkční skupině seriál vznikl.

Já, Mattoni zasahuje dlouhý časový úsek, od první poloviny 19. století až do roku 1910, a odehrává se na kolonádách i v nevěstincích Karlových Varů, v Schönbrunnu – vídeňské rezidenci rakouských císařů, v ulicích tehdejší Prahy i New Yorku. Na pozadí podnikatelských úspěchů a soukromých pochybení Heinricha Mattoniho sledujeme proměnu tehdejší společnosti a jejích možností. Motorem seriálu je celoživotní boj dvou silných individualit, Mattoniho a jeho ženy Míny. Boj vrcholící tím, že starý Mattoni, nemocný a v horečkách, ztrácí vládu nad svým impériem ve prospěch své energické, mocichtivé ženy. Stařec, obklopený vyčkávající rodinou, bojuje. A nachází překvapivou zbraň – pravdu o svém životě, která je pro jeho nejbližší, ale i pro celou tehdejší společnost, hříšně nepřijatelná.

Režisér Marek Najbrt: Mattoni byl člověk plný emocí

V současné době vzniká mnoho úspěšných historických ság jako například Pan Selfridge nebo Panství Dowton. Čím myslíte, že Já, Mattoni osloví české diváky? Jedná se o silný příběh skutečné historické osobnosti, která patřila k nejzajímavějším podnikatelům své doby. Byl to progresivní obchodník se zajímavým původem i osudem, marketingový vizionář a milovník žen.

Jak Vy, jako režisér, vnímáte seriály ve světě, a jak se stavíte k trendu uchopit historickou látku moderním způsobem?

Díky anglosaské produkci, která v posledních letech vytvořila seriály často zajímavější než celovečerní filmy, se i nám otevřel nový prostor. Producenti pochopili, že seriál nemusí být hloupý nebo jednoduchý, že divák ocení i ne zcela konformní příběhy. Fil-

mový jazyk je navíc nezávislý na době, kterou filmař zobrazuje. Proto mezi dobovou látkou a moderním pojetím nevidím rozpor.

Děj seriálu se odehrává během šedesátilet, kdy naší zemi zasáhlo mnoho zvrátů. Musel jste v tomto kontextu na natáčení nějak speciálně připravovat?

Bez důkladné přípravy to nejde. Samozřejmě jsme měli poradce pana Burachoviče, historika z karlovarského regionu, který je, mimo jiné, odborníkem i na lázeňství a místní historii. Seriál Já, Mattoni ale není historickou rekonstrukcí. V zájmu posílení dramatického účinku jsme se několikrát záměrně odchýlili od známé historické reality, což nám znalci budou vyčítat, ale divák to ocení. Zejména v epizodě, která se dotýká vztahu císařovny a Mattoniho, se už vědomě pohy-

bujeme v oblasti legendy a porušujeme tak protokol, který u dvora tehdy panoval.

Jak se Vám adaptoval námět, který je přes dvacet let starý? Chtěl jste do něj ještě zasáhnout, upravovat ho?

Měli jsme se scenáristou Petrem Zikmundem dvoukolové sezení nad všemi díly. Jsem zvyklý se dramaturgicky podílet na finálních úpravách scénářů, které mám točit.

Jaký byl podle Vás Heinrich von Mattoni? Prý nebyl úspěšný jen ve své práci...

Z toho, co víme, je zřejmé, že to byla osobnost silná a nejednoznačná. Je známo hodně o jeho podnikání, ale jeho osobní život už tolik zmapován není. Dochovaly se fotografie z přelomu století, na kterých je sympatický šedovlasý pán s knírem. Zjevně to byl opravdu pohledný muž. Ale v našem příběhu se občas chová dost bezohledně. Zároveň je to ale člověk plný emocí a starostlivý otec, který je na své činy schopen nahlížet i kriticky.

Myslíte, že v něčem dokázal Mattoni ovlivnit svou dobu?

Samozřejmě, že byli i větší průmyslníci s významnějším artiklem. Nicméně, Mattoni v Kyselce vytvořil komplexní podnikatelské dílo. Netroufám si odhadnout, jestli měl nějaký vliv na chod celého mocnářství, ale určitě významně ovlivnil svůj region a naše lázeňství. A svou vodu úspěšně dovážel opravdu do mnoha zemí.

Jak náročné pro Vás bylo natáčení? Většina záběrů se točila v exteriérech?

Náročnost věci se odvíjela od jejího rozsahu. Nikdy jsem nepracoval na projektu, který by (i s dotáčkami) obnášel 137 natáčecích dní. Byl to neustálý boj s časem a penězi. S kameramanem Martinem Štěpánkem jsme navíc

chtěli pracovat v reálných prostředích. V ateliéru je natočeno opravdu jen minimum scén. Pro produkci to bylo sice složitější, ale stálo to za to. Autenticita výpravy se pozitivně odráží na celkové úrovni seriálu.

Náročné byly i kostýmy a celá dobová atmosféra vůbec. Zasahoval jste do výběru?

Samozřejmě jsem se podílel na základní koncepci výpravy, ale kostýmní výtvarnice Andrea Králová i architekt Jan Vlček měli moji plnou důvěru. Film nebo seriál chápu jako kolektivní dílo, v němž by měl mít každý spoluvůrce svůj prostor.

Objeví se v seriálu i reálná místa, kde Mattoni uskutečňoval své obchody?

Například staré Karlovy Vary, které v polovině 19. století opravdu nevypadaly jako dneska, zastoupil Žatec. I tak jsme se ale dotkli mnoha míst, která měla s Mattonim něco společného. V Alpách se nám to dokonce stalo omylem. Až na místě jsme totiž zjistili, že v zámečku, kde jsme točili, kdysi pobýval jeho vnuk. Takže ano, během natáčení jsme do značné míry šli ve stopách skutečného Mattoniho.

Seriál Já, Mattoni je velmi silně herecky obsazen...

Spolu s castingovou režisérkou Kateřinou Oujezdskou a kreativním producentem Janem Lekešem jsme chtěli, aby v našem seriálu hráli kvalitní herci. A netýká se to jen hlavních rolí. U nás je často těžké přesvědčit produkci, že roli s jednou větou má hrát herec, že na to komparista opravdu nestačí. Kvalita se odvíjí od detailu a o to jsme se v rámci našich možností snažili. Spolupráce s Aloisem i Davidem pro mě znamenala pracovně i lidsky bohaté a uspokojivé setkání. Oba mám rád a rád se na ně v našem příběhu dívám. Snad by se líbili i Mattonimu.

Co Vás přimělo k rozhodnutí zahrát si po-

Mladý Mattoni David Švehlík: Není to jen příběh jedné konkrétní rodiny, ale i obraz své doby

stavu Heinricha von Mattoniho?

První dojmy jsem měl podobné jako pan režisér Marek Najbrt – četl jsem scénář a velmi mě bavil. Jde o velmi poutavou historickou ságu plnou dramatických zvrátů. Není to jen příběh jedné konkrétní rodiny, ale i obraz své doby. Pro mě osobně bylo zajímavé, že postava Mattoniho je velmi plastická a prochází za svůj život mnoha zásadními událostmi a společenskými změnami.

Jak jste se na roli Mattoniho připravoval?

Samozřejmě, že během přípravy si můžete o reálné postavě, kterou hrajete, získat spoustu faktografických informací. Ale náš scénář nevycházel jen z historických reálií, je v něm velmi silný fikční prvek. A ten

byl pro mne, jako pro herce, určující. Právě proto pro mě byla role Mattoniho zajímavá. Je to postava, která je velmi rozporuplná.

Důležitou linií celého seriálu je vztah Mattoniho s jeho ženou Mínou. V čem tkvěla podle Vás jeho intenzita?

Ve scénáři je jejich vztah popsán velmi dramaticky, ale to je podle mě jediné ku prospěchu příběhu. Jejich vztah je opravdu divoký, ale rozhodně ne černobílý. Nedá se jednoduše říci, že by mezi nimi byla jen nenávist a touha po pomstě. Zároveň je tam touha o nápravu jejich vztahu i uvědomění si toho, že spolu mají tři děti. Celou dobu se snaží udržet rodinu pohromadě.

Seriál Já, Mattoni se odehrává na ploše

šedesáti let. Jaký vztah máte Vy k devatenáctému století?

V jedné eseji, kterou jsem četl, to moc dobře popsal Stefan Zweig. Týkala se právě přelomu devatenáctého a dvacátého století a on jej popisuje jako období prosperity, pevnosti, klidu a stability v Evropě. Přistupuje k němu tedy v kontextu první světové války, což je něco, co si nikdo nikdy nedokázal představit.

Jaký byl podle Vás Heinrich von Mattoni a z čeho vychází síla jeho charisma?

Vycházím z knižní předlohy, o kterou se opírá scénář. Kromě nesporného obchodního talentu, toužil po dosažení společenského uznání, byl to vizionář, téměř neustále riskoval, bezohledný, zaujatý sám sebou, opuštěný, zklamávaný. Přitahoval šťastné náhody.

Jaká byla spolupráce s Markem Najbrtem a v čem pro Vás byla zajímavá?

Byla to moje první spolupráce s ním. V práci je velmi precizní, klidný, bez toho nedovedu pracovat. A kromě mnoha jiného mě překvapil inspirativní zaujatostí pro věc.

Do role Vašeho seriálového staršího já Marek Najbrt obsadil Vašeho tatínka. Jak Vám fungovala spolupráce, promítl se v ní nějak Váš vztah?

Měl jsem možnost vidět, jak táta pracuje, jak se připravuje a hlavně s jakou noblesou zvládá občas velmi náročné momenty. A mohl jsem to poznat zblízka, doufám, že jsem se něco naučil.

Nejmladší Mattoni Jáchym Novotný: Má něco výjimečného, co se už v jeho sedmnácti letech dere na povrch

V seriálu Já, Mattoni ztvárňujete nejmladší verzi Heinricha Mattoniho. Čím Vás jeho postava nejvíce zaujala?

Už při prvních kamerových zkouškách, kdy jsem ještě neměl přečtený scénář, mi Marek Najbrt ve zkratce vysvětloval, o čem to celé je a já věděl, že je mi postava Heinricha vlastně velmi srozumitelná. Slušný, ale uvnitř má něco výjimečného, co se už v jeho sedmnácti letech dere na povrch. Doteď si vzpomínám, jak jsem se po cestě na natáčení necítil úplně nejjistěji, ale pak mě v kostyméřně převlékli do tak elegantního a krásného dobového obleku, že se mi na okamžik zdálo, jako kdybych v tom 19. století opravdu žil a cítil jsem se hned mnohem lépe. Navštívil jsem opravdu hodně krásných českých míst, kde jsem ještě neměl možnost být.

Čím Vás nejvíce zaujal režisér Marek Najbrt a jak se Vám s ním spolupracovalo?

Byl jsem překvapený, že se ke mně vždycky choval trpělivě a staral se o to, abych se cítil příjemně, přestože měl sám práce až nad hlavu. Za to, i za spoustu dalších věcí si ho moc vážím a doufám, že jsem se s ním neviděl naposledy.

O čem je podle Vás příběh Heinricha von Mattoniho?

Myslím si, že se jedná o příběh o člověku, který se nevzdal a už od mládí bojoval za to, aby jednou mohl žít šťastný a úspěšný život.

Wilhelmína (Mína) Mattoni, rozená Knollová

Manželka Heinricha Mattoni. Něžná i dravá. Milovaná i nenáviděná. Často nezadržitelně vládyčtivá. Hluboko uvnitř natolik podobná svému muži, že válka mezi nimi je naprosto nevyhnutelná.

Tatiana Vilhelmová

„Mattoni je krásný, charismatický muž. Obchodník a životní kaskadér, a to ženy milují a přitahuje je to. A tak je samozřejmě chtěný. Avšak málokdy je šťastný a láskou naplněný. Mohl mít fantastickou ženu Mínu a velmi spokojené manželství, ale vzal to s ní za špatný konec a tak celý život plýtvati energií jen na hádky a pomsty. Škoda. Neproměněná láska až za hrob.“

Tatjana Medvecká

„Přiznám se, že jsem své kolegyni Táně Vilhelmové trochu záviděla, že díky předloze mohla Mínu v mládí a ve středním věku vykreslit přece jen v trochu jasnějších barvách, než jakou polohu určil autor Míně, coby staré dáme. Je to zatrpklá, v podstatě nešťastná bytost. A nešťastní lidé bývají nesnesitelní. Láska se proměnila v zášť, a tak s energií, která ji neopouští a která vlastně zůstala nevyužita, protože Mattoni Mínu na tu svou úžasnou cestu za úspěchem jako opravdu rovnocennou partnerku s sebou nevzal, se svým mužem zarputile a ve výsledku i bláhově bojuje.“

Další postavy seriálu

Otec Mattoni (Vladimír Javorský)

Karlovarský pekař a radní, slušný muž, dbalý řádu, leč nevýznamný.

Leo Mattoni, prvorozený syn a dědic (Vincent Navrátil, Jan Vondráček)

Poddajný syn ve stínu velkého otce. Ale i on má svůj hvězdný okamžik.

Alberta Mattoni, mladší dcera (Jana Plodková)

Poněkud afektovaná dívka, ale i ona dokáže svému velkému otci nastavit zrcadlo.

Kamila Mattoni, nejmladší dcera (Sabina Rojková)

Nejmilejší dítě, sladce zapadající do otcovy představy o tom, jak má správný Mattoni vypadat. Dítě citlivé, chytré, ale často nemocné. Otcovská láska se osudově mění v tragédii.

Radní Knoll, otec Míny (Norbert Lichý)

Mattoniho tchán, tvrdý muž. Složitý, neodhadnutelný a jeho zásahy do Mattoniho osudu jsou vždy tvrdé.

Knollová, matka Míny (Alena Mihulová)

Mattoniho tchyně, která svému zeti instinktivně nevěří, neboť je příliš hezký.

Doktor Löschner (Vladimír Kratina)

Významný vídeňský lékař, přítel císařovny, Mattoniho rádce a guru, něco jako druhý, důležitější, otec. To on ideově stojí za jeho úspěchem, trochu však stojí i za jeho trápením.

Marie Löschnerová (Aňa Geislerová)

Doktorova manželka, první ze dvou osudových lásek, které zatřáslы životem Heinricha Mattoniho. Je to však láska váhavá, ukrývající se, spíše hořká, obávající se svého naplnění.

Franz Rohlinek (Zdeněk Piškula, Miroslav Hanuš)

Spolužák z církevního gymnázia, ale především záłudný nepřítel, na kterého Mattoni celý život naráží.

Doktor Gastl (Martin Myšička)

Lékař, balneolog, muž, který spojil svůj osud s Mattonim a žene ho neúprosně vpřed. Výkonný motor Mattoniho úspěšného podnikání.

Císařovna Rakouská (Kristýna Nováková – Fuitová, Barbara Lukešová)

Osamělá panovnice s extrémním zájmem o sport a zdraví. To ji s Mattonim sblízuje, ale nejen to, je tu i něco hlubšího, tajemnějšího.

Maričl (Dana Marková)

Služka, Mattoniho velká studentská láska. Svede ho a surově prodá, přesto je nádherná, sladká, nezapomenutelná – ostatně se v jeho příběhu zjeví ještě jednou.

Jan Vlček – architekt

„Během přípravy k seriálu Já, Mattoni jsem si musel nastudovat vcelku hodně materiálů – nejen Mattoniho životopis, ale i to, v jakém sociálním prostředí vyrůstal a do jakého se vypracoval. Co se týče architektury, tak tam byl důležitý tehdejší slohový komplex. Mattoni dožíval v době, kdy dožívala i secese a pomalu nastupoval modernismus. To je vlastně úžasné, co tento člověk prožil za celý svůj život – od biedermeieru se dostal až k modernitě. To byl pro mě výtvarný klíč. Také jsme řešili barevné tóny, které jsme přiřazovali k jednotlivým figurám a prostředím. Například, když jsme natáčeli scény v Americe, které jsme nakonec natočili v Praze, tak byly celé rozzářené. Chtěli jsme vyjádřit jejího tehdejšího průkopnického ducha a bohatství. Kvůli natáčení a lokacím jsme objeli skoro celou republiku. A protože si myslím, že Já, Mattoni je příběh střeoevropský, tak jsme navštívili i okolní země – okolí Baltu, Alpy. Osobně devatenácté století považuji za jistý kulturní střeoevropský vrchol. Je to poznat i na tehdejších sbírkách umění, ačkoli jsou často nedocenené. Podle mě ale žádná doba není idylická, ale žádná není špatná. Žijeme stále stejné osobní životy, ale v jiném období.“

Martin Štěpánek – kameraman

„Pro kameramana je projekt jako tento velká výzva. Již během příprav tohoto historického výpravného seriálu z 19. století jsem věděl, že je to příležitost využít širokou škálu výrazových prostředků. Hledal jsem různé způsoby, jak vizuálně přenést divákovi žijícímu v dnešní moderní době tento klasický příběh tak, aby byl pro něj zajímavý. Nakonec jsem se rozhodl pro konvenční snímání. Současná technika kameramanům výrazně usnadňuje práci. Kamery jsou natolik citlivé, že pokud je v místnosti dostatek přirozeného denního světla – hladina srovnatelná s tím, co vidí a rozliší lidský zrak – není téměř nutné svítit. S architektem Janem Vlčkem jsme v dekoraci rozmístili svícný a petrolejky, které byly hlavními světelnými zdroji při vytváření atmosféry a nejméně tak kopírovaly tehdejší realitu. Měl jsem díky tomu mnohem více času se soustředit na přípravu záběrů a aranžmá s režisérem a herci. Nejchudší část obyvatelstva tehdy skutečně svítila svíčkami a petrolejkami. Bez denního světla žili v šerosvitu, v temných místnostech a zákoutích. My si přáli, aby ta bída byla z každého záběru cítit. Kontrastem k tomu jsou scény odehrávající se například ve Vídni (restaurace, plesy, Císařský palác) nebo cesty do Ameriky (jasné nebe u pobřeží, Mattoniho prozářený obchod v New Yorku apod.). V těchto scénách je vidět blahobyt a sociální rozdíly, které byly tenkrát daleko větší než dnes. S barvou jsme pracovali podobně. Kostýmy a dekorace byly barevné tam, kde bylo bohatství. Hnědé, šedé a tlumené barvy patřily chudině. Stejný princip jsem použil i při Mattoniho životních a pracovních vzestupech a pádech.“

Helena Rovná – vedoucí kostymérka

„Příběh Heinricha Mattoniho se odehrává mezi lety 1850–1910. Je to období, kdy se v odívání vyšší společnosti proluly tři typy siluet. V letech mezi 1850–1870 se ženy oblékaly ve stylu druhého rokoka – Biedermeier – silueta sukně byla široká, kosticemi a spodničkami vyztužená sukně, v období okolo let 1880–1900 byla silueta ve stylu Turnýry – honzíku, kdy šíře sukně se přesunuly do zadní partie zadečku a po roce 1900 přechází do období secese, siluety měkké rovné sukně. Samozřejmě změny probíhaly i v pánské módě. Proto vznikaly náročné situace při natáčení. Vzhledem k tomu, že natáčecí dny jsou postaveny dle lokací, museli jsme často v průběhu jednoho dne měnit oblečení i účesy jak

pro herce i kompars a to několikrát za sebou. Byly dny, kdy se hlavní představitel musel desetkrát za den převléknout a změnit. Protože kostým i makeup v příběhu posouvá čas – dle něj poznáme, jak plynou v ději dny. Byl to velice náročný projekt, nejen co do počtu rolí – přes 150 herců, vysoký počet komparsistů, 136 natáčecích dní převážně v exteriérech a napnutý rozpočet vzhledem k požadavkům režie. Pohybovali jsme se ve vyšší společnosti, točili jsme plesy i divadla, kolonády i císařský dvůr. Mojí radostí bylo, že se nám podařilo pro účely natáčení zapůjčit správné uniformy Rakouského císařského dvora ve vídeňském skladu kostýmů Hofer. Dodávají Habsburskému dvoru ten správný lesk. Celý náš kostýmní tým v čele s kostýmní výtvarnicí Andreou Královou doufá, že se divákům výtvarná stránka seriálu Já, Mattoni bude líbit.“

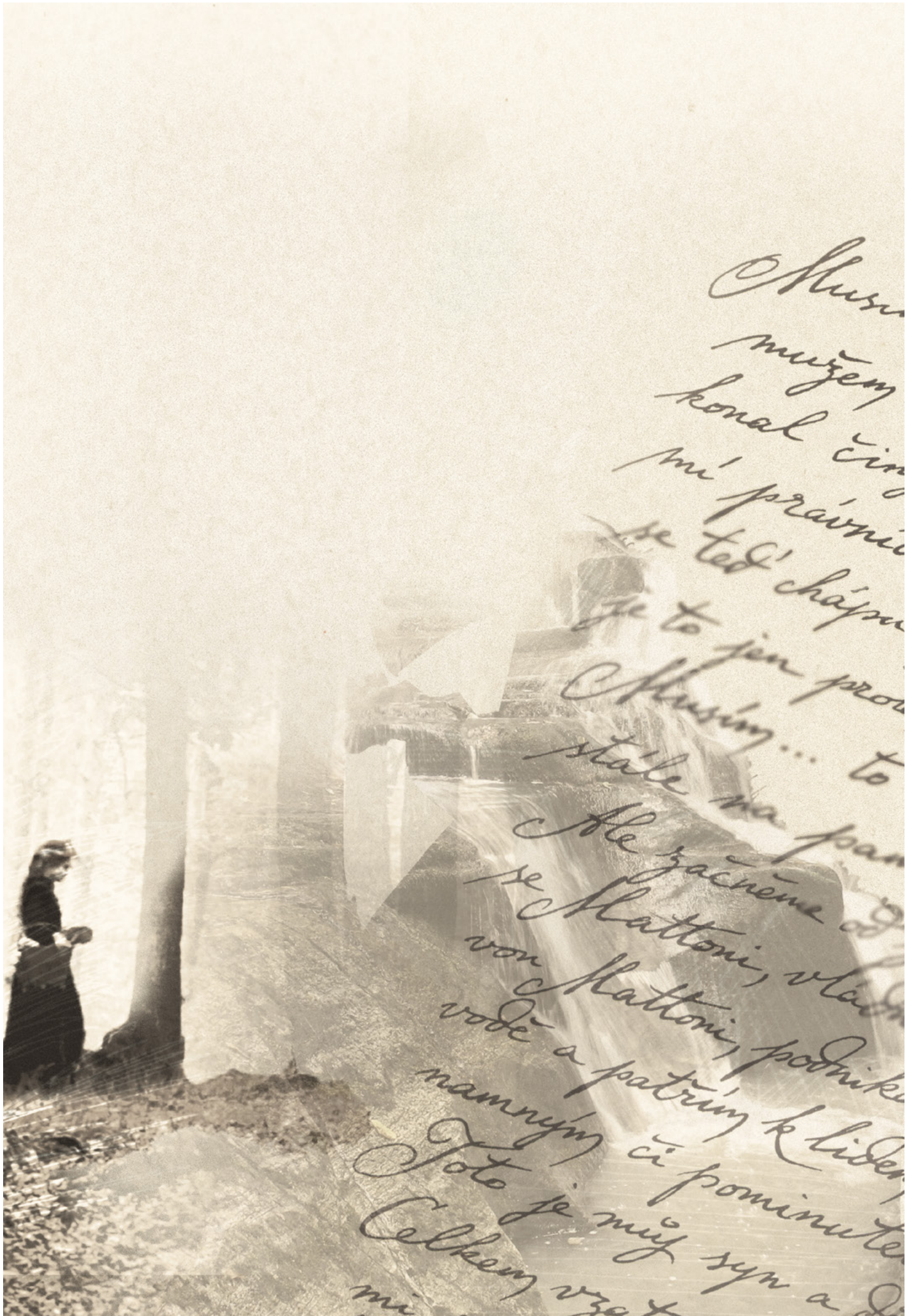
Zajímavosti

- 170 hereckých rolí
- cca 3200 komparzistů
- 1200 kostýmů
- 126 lokací
- 150 natáčecích dnů, z toho pouze deset v ateliérech
- David Švehlík natáčel sto dnů
- Nejzajímavější lokace – Živnobanka, Lužany – vila Hlávkovy nadace, zámek Konopiště, zámek Velké Březno, zámek Buchlovice, zámek Kroměříž, budovy v Karlových Varech, město Žatec, skanzen Zubrnice, lázně Karlova Studánka, bývalá čistírna odpadních vod Praha Bubeneč

režie **Marek Najbrt**
kreativní producent **Jan Lekeš**
výkonný producent **Jan Rolínek,**
Jan Kuděla
manažer realizace **Jaroslav Kučera**
koprodukce **Karlovarské minerální vody, a. s.**
scénář **Petr Zikmund**
kamera **Martin Štěpánek**
kostýmní výtvarnice **Andrea Králová**
architekt **Jan Vlček**
zvuk **Jiří Melcher**
hudba **Hynek Schneider**
střih **Michal Hýka, Pavel Hrdlička**
autoři předlohy **Bohuslav Machek,**
Marie Dolejší

hrají **David Švehlík, Alois Švehlík,**
Jáchym Novotný, Anna Geislerová,
Tatiana Vilhelmová,
Tatjana Medvecká, Vladimír Kratina,
Norbert Lichý, Vladimír Javorský,
Sabina Rojková, Alena Mihulová,
Jan Budař, Jan Vondráček a další

Kusina

mužem

konal čim

mi' právní

se teď chápu

je to jen pro

Kusina... to

stále na poan

He začne od

se Mattoni, vlad

von Mattoni, podnik

vode a patří k lidem

namným či pomínute

Foto je můj syn a d

Celkem vše t

mi